

цих інвестицій є суспільним благом, у розвитку якого зацікавлена держава, а не конкретне підприємство. Інвестуючи в трудові ресурси, активізується трудова віддача, підвищується продуктивність праці. Кошти вкладаються в організацію професійної підготовки та підвищення кваліфікації, на профілактичні заходи для зміцнення здоров'я працівників, у цілому – на підвищення якості працездатного життя.

Науково-технічний прогрес потребує значних витрат, пов'язаних з оновленням знань. Освіта вже давно не єдиний і недостатній метод підготовки людини навіть до трудової діяльності, не кажучи вже про весь комплекс людської життєдіяльності. Отримання диплома і початок трудової діяльності має стати не завершенням процесу освіти, а лише закінченням її загальної, попередньої стадії і початком більш спеціалізованого тривалого процесу набуття професійної кваліфікації, компетентності, загальнолюдської мудрості.

Використані джерела інформації:

1. Воронина Т.П. Информационное общество: сущность, черты, проблемы. - М.: ЦАГИ, 1995. – С. 110 .
2. Лебедик Г.В. Интеллектуальный потенциал держави – джерело інноваційного розвитку / Г.В. Лебедик, О.М. Шуляк // Економіка і регіони : науковий вісник Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. – Полтава : ПНТУ, 2005. – № 1 (4). – С. 162–165.
3. Маруховський О. Переваги і вади інформаційного суспільства // Політичний менеджмент. - 2005. - № 1. - С. 15-19.

Рецензент: Борисевич С.О., д.іст.н., доцент.

УДК 354.1

Тихонович В. В.,
начальник відділу
Міністерства юстиції України

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ ОСНОВ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ З 1993 РОКУ ПО ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС

Представлено та проаналізовано розвиток суспільно-політичних та інституційних основ економічного співробітництва в зовнішньоекономічній сфері в Україні.

Представлено и проанализировано развитие общественно-политических и институциональных основ экономического сотрудничества в внешнеэкономической сфере в Украине.

Development of social-political and institutional grounds of economical cooperation in foreign economy sphere in Ukraine was presented and analyzed.

Постановка проблеми. Оптимізація механізмів державного управління економічним співробітництвом є неможливою без детального вивчення процесів розвитку існуючих механізмів. Відповідно з метою подальшого пошуку шляхів оптимізації механізмів державного управління економічним співробітництвом необхідно дослідити розвиток суспільно-політичної та інституційної складової досліджуваного питання. Це уможливить нам зрозуміння закономірностей структурних перетворень механізмів державного управління економічним співробітництвом, дозволить виявити помилки таких перетворень та знайти способи їх виправлення, крім того, створить необхідне підґрунтя для уникнення таких помилок у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні публікації та дослідження на зазначену тему відсутні.

Постановка завдання:

- Розвиток суспільно-політичних та інституційних основ економічного співробітництва в зовнішньоекономічній сфері в Україні.

Виклад основного матеріалу.

Ключовою подією у розбудові інституцій у зовнішньоекономічній сфері стало визначення правового статусу торговельних представництв України за кордоном Указом Президента України «Про Положення про торговельне представництво України за кордоном»[1] від 17 серпня 1993 року №313/93.

Згаданим Положенням метою діяльності Торговельного представництва визначено представлення та захист у державі перебування інтересів України у галузі зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративно Торговельне представництво входило до складу дипломатичного представництва України і підпорядковувалось главі дипломатичного представництва. У цьому зв'язку необхідно згадати про постанови ВР України «Про заснування дипломатичних і консульських представництв України» [2] від 21 лютого 1992 року №2145-ХІІ та «Про відкриття дипломатичних або консульських представництв України» [3] від 3 березня 1993 року № 3037-ХІІ, якими визначено перелік дипломатичних та консульських представництв України за кордоном у загальній кількості 30 представництв, з них тільки 3 в Європі: в Словацькій Республіці, Республіці Словенія та Республіці Хорватія.

Відповідно до Положення очолював Торговельне представництво торговельний представник України, який за посадою був радником дипломатичного представництва України. Торговельний представник України та його заступник (заступники), яким присвоєно дипломатичні ранги, вважались членами дипломатичного персоналу, інші співробітники – членами адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу дипломатичного представництва України.

Призначення торговельного представника України, його заступника (заступників), яким відповідно до посади присвоєно дипломатичні ранги, здійснювались МЗЕЗ України за погодженням з МЗС України.

Призначення інших співробітників Торговельного представництва не потребувало такого погодження. Кількісний склад та перелік посад Торговельного представництва визначався КМУ за поданням МЗЕЗ України, погодженим з МЗС України та Міністерством фінансів України. Утримання торговельних представництв здійснювалось МЗЕЗ України в межах коштів, виділених в установленому порядку [4].

Необхідно зазначити, що в Положенні про дипломатичну службу, затверджене Указом Президента України від 16 липня 1993 року №267/93 [5], питання приналежності торговельного представника та його заступників до дипломатичного персоналу врегульовано не було.

Ще одним важливим кроком на шляху формування інституційних основ зовнішньоекономічної сфери була постанова ВР України «Про основні напрями зовнішньої політики України» [6] від 2 липня 1993 року №3360-ХІІ. Згаданий документ визначав наступні напрями зовнішньої політики України:

- розвиток двосторонніх міждержавних відносин;
- розширення участі в європейському регіональному співробітництві;
- співробітництво в рамках Співдружності незалежних держав;
- членство в ООН та інших універсальних міжнародних організаціях.

Власне в рамках двосторонніх міждержавних відносин отримав пріоритетне та стратегічне значення розвиток економічних зв'язків з західними державами – членами ЄС та НАТО з огляду на їхню провідну роль в сучасній міжнародній системі, зокрема у всесвітньому економічному комплексі і в міждержавних інституційних механізмах управління глобальними і регіональними процесами.

Ключовою подією 1994 року у зовнішньоекономічній сфері стала ліквідація торговельних представництв та утворення торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном відповідно до Указу Президента України від 30 квітня 1994 року №200/94 «Про торговельно-економічну місію у складі дипломатичного представництва України за кордоном» [7], яким також затверджено відповідне Положення про торговельно-економічну місію. Зазначене Положення з урахуванням внесених до нього змін в 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007 роках регламентувало роботу місій до їхньої ліквідації в 2010 році. Положення про торговельно-економічні місії, затверджене в 1994 році фактично дублювало попереднє положення про торговельне представництво. Нововведенням став обов'язок місій інформувати і звітувати крім МЗЕЗ України ще й МЗС України. Також створено можливість підвищення дипломатичного рангу керівника торговельно-економічної місії до радника-посланника.

Наступним імпульсом для реформування механізмів державного управління у зовнішньоекономічній сфері став Указ Президента України «Про заходи щодо здійснення структурних змін та забезпечення

керівництва у сфері державної виконавчої влади» [8] від 6 серпня 1994 року №429/94, який мав на меті посилити керівництво системою органів державної виконавчої влади та підвищити роль та відповідальність державного апарату у здійсненні економічної реформи, утвердженні ринкових відносин. Указом встановлено:

- що найбільш важливі питання здійснення економічних перетворень, формування ринкових відносин, соціальної захищеності людини вирішуються Кабінетом Міністрів України за безпосередньою участю Президента України;

- порядок денний засідань Кабінету Міністрів України затверджується Президентом України;

- проекти актів Президента України з основних питань економічної реформи та соціального захисту населення готуються за обов'язковою участю Кабінету Міністрів України;

- положення про міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади, керівники яких входять до складу Кабінету Міністрів України, затверджуються Президентом України, крім випадків, коли інше визначено законом;

- Президент України призначає на посади та звільняє з посад керівників державних комітетів України, інших підвідомчих Кабінету Міністрів України органів, заступників міністрів та керівників інших центральних органів державної виконавчої влади.

Фактично згаданий нормативний акт розпочав процес централізації органів виконавчої влади навколо інституту Президента України, включаючи і ті, що відповідали за зовнішньоекономічну політику держави.

Постановою КМУ від 12 серпня 1994 р. №554 [9] «Про структуру апарату Кабінету Міністрів України» затверджується нова структура КМУ, в якій створюється вже Головне управління з питань зовнішніх зв'язків, до складу якого входять 4 відділи: з питань зовнішніх зв'язків, по зв'язках з СНД, з питань іноземних кредитів і валютних фондів, з питань інвестицій та взаємодії з міжнародними фінансовими організаціями.

Указом Президента України від 22 серпня 1994 року №454/94 «Про Міністра зовнішніх економічних зв'язків України» [10] призначено нового відповідного Міністра. Вже Указом Президента України від 10 січня 1995 року №29/95 [11] затверджено нове Положення про Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України (МЗЕЗ України). Нововведенням в ньому стало призначення заступників Міністра також Президентом України. До нових завдань Міністерства додано: виявлення та розслідування фактів застосування або загрози застосування органами інших держав, економічних угруповань або митних союзів до товарів походженням з України антидемпінгових заходів, імпорту в Україну товарів за демпінговими цінами; затвердження рівня індикативних цін та їх публікування; нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності; запровадження механізму застосування односторонніх обмежень імпорту

відповідно до норм та принципів Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) та Світової організації торгівлі (СОТ).

У зв'язку з цим Постановою КМУ від 28 лютого 1995 року №151 «Питання Міністерства зовнішніх економічних зв'язків» [12] збільшено чисельність центрального апарату МЗЕЗ України до 440 одиниць та встановлено чисельність його територіальних органів у кількості 60 одиниць. Дозволено мати шістьох заступників Міністра, в тому числі двох перших, а також колегію у кількості 11 чоловік.

3 липня 1995 року МЗЕЗ України видається Наказ №127, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 липня 1995 року за №263/799, «Про порядок добору, призначення та деякі інші питання трудових відносин керівних працівників і фахівців торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном» [13], яким було затверджено відповідне Положення.

Однак того ж таки 3 липня 1995 року Указом Президента України №560/95 «Про утворення Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України» [14] МЗЕЗ України було ліквідовано. Указом Президента України «Про державне регулювання відносин у сфері торгівлі» [15] від 11 липня 1995 року №603/95 встановлено основні завдання Міністерства у сфері торгівлі, а також для здійснення єдиної державної політики у сфері торгівлі встановлено створення у складі обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій управління з питань торгівлі, у складі районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій – відділи з питань торгівлі, що були місцевими органами Міністерства.

На підставі згаданих вище указів Президента України Постановою КМУ від 31 липня 1995 р. №566 «Питання Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі» [16] визначено зазначено Міністерство правонаступником колишнього МЗЕЗ України. У зв'язку з покладенням на Міністерство функцій та завдань у сфері торгівлі додатково встановлено чисельність працівників його центрального апарату у кількості 45 одиниць, дозволено мати сімох заступників Міністра, у тому числі двох перших, і колегію у кількості 15 чоловік.

Постановою КМУ від 11 грудня 1995 р. №992 «Про структуру апарату Кабінету Міністрів України» у новій структурі КМУ утворено головне управління з питань співробітництва з країнами СНД і Балтії у складі 4 відділів з міждержавних відносин з Російською Федерацією, з міждержавних відносин з країнами СНД і Балтії; взаємодії зі статутними органами СНД та аналізу міждержавних відносин; з питань кооперації та головне управління з питань зовнішніх зв'язків у складі 3 відділів з питань зовнішніх економічних зв'язків, взаємодії з міжнародними фінансовими організаціями та іноземних інвестицій та вільних економічних зон.

Постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 1996 р. №713 «Про реорганізацію структури апарату Кабінету Міністрів України» [17] замість головне управління з питань співробітництва з країнами СНД і

Балтії утворено відділ міждержавних відносин з країнами СНД та статутними органами співдружності і відділ з питань міждержавних відносин з Російською Федерацією.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 1998 р. №516 «Про реорганізацію структури апарату Кабінету Міністрів України» [18] на заміну старим структурним підрозділам утворено управління з питань міжнародного співробітництва та зовнішніх економічних зв'язків, до компетенції якого віднесено взаємодію з міжнародними організаціями; іноземні інвестиції; зовнішньоекономічні зв'язки; протокольне забезпечення та прийом офіційних делегацій. Також утворено управління розвитку міждержавних відносин з Російською Федерацією, країнами СНД і статутними органами Співдружності.

Постановою КМУ від 24 січня 2000 року №88 «Питання секретаріату Кабінету Міністрів України» [19] у складі департаменту економічної політики створено управління міжнародного співробітництва, міждержавних відносин та зовнішньоекономічної політики, а також управління економічної взаємодії з новими незалежними державами Східної Європи та Центральної Азії.

Постановою КМУ від 9 вересня 2003 р. №1425 [20] у складі департаменту економічної політики залишено управління міжнародного співробітництва, міждержавних відносин та зовнішньоекономічної політики та утворено нове управління з питань європейської інтеграції. Чергові зміни у структурі КМУ відбулись в 2005 році, однак відстеження напрямку змін є неможливим з огляду на новий порядок затвердження структури секретаріату КМУ, встановлений Постановою КМУ від 30 березня 2005 року № 223 «Деякі питання структури Секретаріату Кабінету Міністрів України та Служби Прем'єр-міністра України» [21]. Зазначеною постановою встановлено затвердження структури Секретаріату Кабінету Міністрів України Міністром Кабінету Міністрів України за погодженням з Прем'єр-міністром України.

Постановою від 7 червня 2010 року №398 «Деякі питання Секретаріату Кабінету Міністрів України» [22] створено бюро європейської інтеграції та бюро зовнішньоекономічної політики.

Постановою від 20 грудня 2010 року №1151 «Деякі питання Секретаріату Кабінету Міністрів України» [23] утворено департамент зовнішньоекономічних зв'язків та двосторонніх комісій та департамент європейської інтеграції.

У структурі адміністрації президента головне управління з питань зовнішньої політики, головна служба з питань міжнародного співробітництва, головна служба з питань зовнішньої політики

Указом Президента України «Про положення Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України» [24] від 27 грудня 1995 №1187/95 затверджено відповідне Положення про новий МЗЕЗторг України. За змістом Положення в основному дублює зміст попереднього положення МЗЕЗ України. У сфері компетенції МЗЕЗторгу України

з'являється декілька нових функцій, зокрема: визначення порядку видачі сертифікатів на право провадження торговельної діяльності (встановлених Указом Президента України «Про державне регулювання відносин у сфері торгівлі» [25] від 11 липня 1995 року №603/95); підготовка пропозицій та участь у формуванні політики закупівель товарів для державних потреб.

Представлений вище етап формування інституційних основ в зовнішньоекономічній сфері мав важливе значення для формування механізмів державного управління у сфері з огляду на створення підвалин його подальшого функціонування та його впливу на майбутні зміни. На цьому етапі визначено систему органів центральної виконавчої влади у зовнішньоекономічній сфері, dokonano розподілу компетенції та повноважень цих органів, доопрацьовано перелік основних функцій органів відповідальних за здійснення зовнішньої політики держави, намічено стратегічні напрямки цієї політики.

Сформована наприкінці 1995 року система механізмів у зовнішньоекономічній сфері діяла фактично без змін до 2000 року. За цей період на увагу заслуговують зміни впровадженні з огляду на прийняття Конституції України Законом України «Про прийняття Конституції України і введення її в дію» [26] від 28 червня 1996 року №254/96-ВР, які носили загальний характер, а також зміни, внесені до нормативно-правових актів у сфері, що стосувалися саме здійснення відповідними органами зовнішньоекономічної політики держави.

Серед змін, що стосувалися здійснення саме зовнішньоекономічної політики держави, слід відзначити наступні. Указом Президента України від 16 січня 1998 року №19/98 «Про внесення змін і доповнень до Положення про дипломатичну службу в Україні та Переліку посад, приписаних до дипломатичних рангів України» [27] посаду Міністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України визнано такою, що приписана до дипломатичного рангу.

Указом Президента України від 23 жовтня 1999 року № 1380/99 «Про внесення змін до Положення про торговельно-економічну місію у складі дипломатичного представництва України за кордоном» [28] визначено, що керівник торговельно-економічної місії за посадою є членом української частини Спільної міжурядової комісії з питань економічного співробітництва з державою перебування, яка утворюється за відповідним міжнародним договором України. Також визначено дипломатичний статус заступника керівника місії на рівні першого секретаря дипломатичного представництва. Також створено можливість за спільним рішенням МЗЕЗторгу України і МЗС України утворювати в державі перебування відділення торговельно-економічної місії, які є структурними підрозділами торговельно-економічної місії і очолюються заступниками керівника торговельно-економічної місії за посадою. Крім того, згаданим Указом завдання місії доповнено пунктом щодо збирання усіма законними засобами та аналізу інформації стосовно суб'єктів підприємницької діяльності держави перебування, які застосовують щодо України

обмежувальну ділову практику або несумлінно виконують взяті зобов'язання, суб'єктів підприємницької діяльності держави перебування, з якими укладаються контракти на поставку продукції та надання послуг для державних потреб, а також у рамках проектів, фінансування яких здійснюється за рахунок іноземних кредитів, залучених під державні гарантії.

В 2000 році відбулась ще одна зміна в системі органів зовнішньоекономічної сфери, а саме Указом Президента України від 23 жовтня 2000 року №1159/2000 «Про Міністерство економіки України» встановлено Мінекономіки України правонаступником МЗЕЗторгу України, Державного інвестиційно-клірингового комітету, Національного агентства України з питань розвитку та європейської інтеграції, Державної служби експортного контролю та Агентства з питань спеціальних (вільних) економічних зон з передачею функцій згаданих відомств. Ця зміна знову ж таки була яскравим проявом централізації виконавчої влади в державі.

Указом Президента України від 21 серпня 2001 року №724/2001 «Про перейменування Міністерства економіки України» [29] Міністерство перейменовано у Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України, яке однойменним Указом Президента України від 20 квітня 2005 року №677/2005 [30] знову перейменовано в Міністерство економіки України. Положення про Міністерство економіки України, затвердженим Постановою КМУ від 26 травня 2007 р. №777 [31], Мінекономіки визначено головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації державної економічної, цінової, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики, політики у сфері внутрішньої торгівлі, а також міжвідомчої координації з питань економічного і соціального співробітництва України з ЄС.

Аналізуючи ці зміни, можна ствердити відсутність їхнього впливу на роботу зовнішньоекономічного блоку як окремого механізму державного управління. Зовнішньоекономічний блок продовжував виконувати визначені функцію, фактично зміна стосувалась виключно адміністративного підпорядкування Мінекономіки України.

Водночас варто згадати про низку нововведень, що стосувались конкретних аспектів роботи установ зовнішньоекономічної сфери. Указом Президента України від 22 вересня 2000 року №1082/2000 «Про внесення змін до Положення про торговельно-економічну місію у складі дипломатичного представництва України за кордоном» [32] завдання місії розширено співпрацею з відповідними органами держави перебування у питаннях боротьби з приховуванням неоподаткованих доходів, відмиванням доходів, одержаних незаконним шляхом. Також призначення керівника вимагало погодження, крім МЗС України, Державної податкової адміністрації. Одночасно розширилось коло суб'єктів, яким звітувала місія.

10 жовтня 2001 року з метою проведення узгодженої державної політики у сфері зовнішньоекономічних зносин України спільним наказом

МЗС України та Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції №189/233 «Про затвердження Положення про Спільну координаційну раду з питань міжнародного економічного співробітництва Міністерства закордонних справ і Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції» [33] було затверджено положення та персональний склад відповідної координаційної ради. Серед основних завдань ради слід відзначити наступні:

- розробка пропозицій та рекомендацій стосовно розвитку міжнародного торговельно-економічного співробітництва України;
- підтримка роботи двосторонніх міжурядових комісій та робочих груп з питань торговельно-економічного співробітництва;
- розробка заходів щодо забезпечення зовнішньополітичної підтримки двостороннього та багатостороннього економічного співробітництва України;
- підготовка пропозицій щодо підвищення ефективності системи захисту за кордоном законних інтересів українських товаровиробників;
- розробка заходів щодо створення в Україні більш сприятливого середовища для залучення іноземних інвестицій у пріоритетні сфери економіки країни;
- розроблення пропозицій щодо усунення паралелізму у роботі радників з економічних питань посольств України за кордоном та торговельно-економічних місій у їх складі;
- розроблення пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до Положення Раду мали очолювати співголови, якими за посадами були Міністр закордонних справ і Міністр економіки та з питань європейської інтеграції. До складу Ради входили заступники державних секретарів та керівники структурних підрозділів МЗС України, Мінекономіки та з питань європейської інтеграції, а також за згодою відповідальні працівники зацікавлених міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних обласних адміністрацій, Торгово-промислової палати, Українського союзу промисловців та підприємців, представники українських ділових кіл.

Створення Спільної координаційної ради було першою спробою врегулювати не безконфліктні відносини між двома Міністерствами відповідальними за ведення зовнішньоекономічної політики. Однак ця досить така вдала ідея фактично залишилась на папері, хоча згаданий наказ надалі є чинним.

Новелою 2003 року став Указ Президента України «Про внесення зміни до Положення про торговельно-економічну місію у складі дипломатичного представництва України за кордоном» [34] від 25 березня 2003 року №266/2003, яким запроваджено призначення керівника торговельно-економічної місії, його заступника вже Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, погодженим з МЗС України.

Порядок призначення керівника місії знову змінено Указом Президента України від 5 квітня 2004 року №390/2004 [35]. Відтепер виключно керівник місії призначався Кабінетом Міністрів України з попереднім погодженням з Президентом України. Заступник керівника торговельно-економічної місії призначався на посаду та звільнявся з посади Міністром економіки України за погодженням з МЗС України. Інші співробітники торговельно-економічної місії призначалися Міністром економіки України. Указом Президента України від 25 липня 2006 року №645/2006 [36] не передбачалось погодження кандидатури керівника місії у Президента України. Однак, невдовзі, Указом Президента України від 26 лютого 2007 року №145/2007 [37] повернуто процедуру погодження Президентом України кандидатури керівника торговельно-економічної місії.

Окремо слід зазначити про реформування зовнішньополітичного відомства України. В новому Положенні про Міністерство закордонних справ України, затвердженому Указом Президента України від 3 квітня 1999 року №357/99 [38] до основних завдань Міністерства віднесено між іншим створення сприятливих зовнішніх умов для економічної самостійності України, сприяння розширенню економічних зв'язків України з іноземними державами і міжнародними організаціями. Указом Президента України від 14 вересня 2000 року №1069/2000 «Про внесення змін до Положення про Міністерство закордонних справ України» [39] запроваджується координація МЗС України заходів, що здійснюється органами виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин. Одноimenним Указом Президента України від 29 листопада 2005 року №1660/2005 [40] запроваджено також координацію МЗС України заходів, пов'язаних з участю міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у роботі міжнародних організацій та їхніх органів.

Всі зазначені вище зміни стосовно компетенції МЗС України знайшли своє відображення і в наступному Положенні про Міністерство, затверджене Постановою КМУ від 12 липня 2006 р. №960 «Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України» [41].

Новий етап у процесі формування інститутів зовнішньоекономічної сфери визначив Указ президента України від 8 квітня 2010 року № 522/2010 «Про деякі питання представництва економічних інтересів України за кордоном» [42], яким з метою забезпечення цілісності та узгодженого проведення зовнішньополітичного курсу України, вдосконалення механізму захисту за кордоном інтересів держави в економічній сфері, дальшого розвитку економічних зв'язків з іноземними державами і міжнародними організаціями ліквідовано торговельно-економічні місії у складі закордонних дипломатичних установ України та утворено відділи з економічних питань у складі дипломатичних представництв України. Зазначеним зовнішньоекономічний блок Мінекономіки України було позбавлено важливого механізму у здійсненні

покладених на нього функцій. Натомість спілкування з зовнішніми партнерами було сконцентровано виключно навколо МЗС України.

Постановою КМУ від 4 серпня 2010 р. №695 «Про внесення змін до Положення про Міністерство закордонних справ України і Положення про Міністерство економіки України» [43] впроваджено взаємодію МЗС України з Мінекономіки з питань реалізації державної зовнішньоекономічної політики та розвитку зовнішньоекономічного потенціалу держави. Крім того, встановлено, що МЗС України бере участь у роботі української частини двосторонніх комісій, комітетів, координаційних рад та інших міжурядових органів з питань економічного співробітництва; сприяє підготовці та проведенню спільних засідань міжурядових комісій з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва, інших двосторонніх і багатосторонніх міжурядових заходів.

На виконання Указу Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» [44] затверджено нові положення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (реорганізоване Мінекономіки України) та МЗС України, укази Президента України від 6 квітня 2011 року №381/2011 «Про Положення про Міністерство закордонних справ України» [45] та від 31 травня 2011 року №634/201 «Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» [46]. Зазначеним створено новий порядок функціонування органів виконавчої влади у сфері зовнішньоекономічних відносин: виключно на МЗС України покладено функцію представлення інтересів держави закордоном та координацію заходів, здійснюваних органами виконавчої влади щодо проведення єдиного зовнішньополітичного курсу України.

Висновки.

З викладеного матеріалу можна зробити наступні висновки:

- в Україні державні інститути відповідальні за економічне співробітництво зазнають систематичних змін в результаті політичної нестабільності в країні;
- основною проблемою є відсутність стабільності у функціонуванні інститутів економічного співробітництва;
- потребує вирішення також проблема дублювання функцій органів центральної виконавчої влади, відповідальних за економічне співробітництво.

Використані інформаційні джерела:

1. Голос України, 1993, 08, 26.08.93 №160
2. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-12/ed19930505>
3. Відомості Верховної Ради України, 1993, №17 (27.04.93), ст. 178
4. Голос України, 1993, 08, 26.08.93 №160
5. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/267/93>
6. Відомості Верховної Ради України, 1993, №37 (14.09.93), ст. 379

7. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл U200_94.LHT
8. Урядовий кур'єр, 1994, 08, 11.08.94 №124-125
9. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл KP940554.LHT
10. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/454/94>
11. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/29/95>
12. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/151-95-%D0%BF>
13. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл reg799.LHT
14. Урядовий кур'єр, 1995, 07, 04.07.95 №98
15. Урядовий кур'єр, 1995, 07, 18.07.95 №106
16. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл KP950566.LHT
17. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл KP960713.LHT
18. Офіційний вісник України, 1998, №16 (07.05.98), ст. 599
19. Офіційний вісник України від 11.02.2000, № 4, стор. 16, стаття 110, код акту 13902/2000
20. Офіційний вісник України, 2008, №60 (22.08.2008), ст. 2065
21. Офіційний вісник України, 2005, №13 (15.04.2005), ст. 670
22. Урядовий кур'єр, 2010, 06, 08.06.2010 №102
23. Урядовий кур'єр, 2011, 01, 19.01.2011 №9
24. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1187/95/ed19951227>
25. Урядовий кур'єр, 1995, 07, 18.07.95 №106
26. Відомості Верховної Ради України, 1996, №30 (23.07.96), ст. 142
27. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл u019_98.LHT
28. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл u1380_99.LHT
29. Офіційний вісник України, 2001, №34 (07.09.2001), ст. 1586
30. Урядовий кур'єр, 2005, 05, 14.05.2005 №88
31. Офіційний вісник України, 2007, №39 (08.06.2007), ст. 1563
32. Офіційний вісник України, 2000, №39 (13.10.2000), ст. 1649
33. Система інформаційно-правового забезпечення Ліга: Закон Преміум 9.1.2/ файл ME01193.LHT
34. Офіційний вісник України, 2003, №13 (11.04.2003), ст. 566
35. Офіційний вісник України, 2004, №14 (23.04.2004), ст. 966
36. Офіційний вісник України, 2006, №30 (09.08.2006), ст. 2128
37. Офіційний вісник України, 2007, №15 (07.03.2007), ст. 562
38. Офіційний вісник України, 1999, №14 (23.04.99), ст. 550
39. Офіційний вісник України, 2000, №38 (06.10.2000), ст. 1613
40. Офіційний вісник України, 2005, №48 (14.12.2005), ст. 2988
41. Урядовий кур'єр, 2006, 07, 26.07.2006 №137
42. Офіційний вісник Президента України, 2010, №13 (20.04.2010), ст. 486
43. Урядовий кур'єр, 2010, 09, 01.09.2010 №160
44. Урядовий кур'єр, 2010, 12, 14.12.2010 №234
45. Урядовий кур'єр, 2011, 04, 19.04.2011 №71
46. Урядовий кур'єр, 2011, 06, 09.06.2011 №104

Рецензент: Бакуменко В.Д., д.держ.упр., професор.